"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Geo. Lulchak, President.

Subscription per year $4.00

Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"

ґазета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня міститься в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Прічард і Мекґреґор, у Вінніпеґу, Ман. Ю. Люльчак, голова.

Передплата на рік $4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Непоміщених в ґазеті рукописів не звертається, хіба що дописуватель виразно зазначить, що бажає звороту свого рукопису на случай його непоміщення та залучить почтовий стемпель на його пересилку.

СКАТ НІРІНҐ В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ В ВІННІПЕҐУ.

КУЛАК КАПІТАЛІСТИЧНОЇ ДИТАТУРИ.

Протягом останніх 25 літ робітничі лідери: МекДоналд, Гендерсон, Томас, Клайнс і инші вчили анґлійських робітників, що еволюційно, через парлямент робітники виборять собі все, бо на теж і демократія, що спирається на анґлійську конституцію, яка є матірю всіх конституцій на світі. Але вибух ґенеральний страйк. Уряд Балдвина звинув конституцію, провів надзвичайний закон, поставив диктатора й заговорив до робітників мовою найчистішої капіталістичної диктатури.

Анґлійські капіталісти готувалися до цеї диктатури під проводом уряду цілих останніх 10 місяців, вони зорґанізували спеціяльних констаблів і инші орґанізації, а Томас стало твердив робітникам, що вони не повинні готуватися до страйку.

ТРЕЙД-ЮНІОН КОНҐРЕС В БОРНМАВТ.

Дня 6. вересня відбувся в Борнмавт річний Трейд-Юніон Конґрес, який вибирає Ґенеральну Раду й перед яким вона є відвічальна. На конґрес прибуло 700 делеґатів. Це був найреакційніший конґрес анґлійських трейд-юній за останні роки, не говорячи вже про минулорічний конґрес в Скарборо.

Майнері прибули на конґрес в боєвому дусі, вони хотіли почути звіт Ґенради про ґенеральний страйк, вони хотіли від инших юній і від цілого конґресу допомоги страйкуючим, вони хотіли активности.

Але перше, що майнері почули на конґресі, це те, що ґенеральний страйк не буде дискутований на Трейд-Юніон Конґресі. Відвічальна перед конґресом Ґенеральна Рада рішила цим разом не бути відвічальною й про свою роботу підчас ґенерального страйку на конґресі не говорити й за свої вчинки не відповідати. Конґрес говорив про все, тільки не про пекучі потреби анґлійського робітництва. Лихо було в тому, що конґрес складався з делеґатів, вибраних ще перед ґенеральним страйком і більша половина яких були урядниками трейд-юній.

Коли-ж майнерські делеґати почали таки домагатися звіту про ґенеральний страйк, то Ґенеральна Рада сказала, що вона отримала позволення викликати ґенеральний страйк від трейд-юнійних екзекутив і тільки перед ними є за него відвічальна. Тоді майнері й члени руху меншости зажадали від конґресу надання більше власти Ґенеральній Раді, щоб вона мала право сама викликати ґенеральний страйк і взагалі, щоб справи всіх юній були більше централізовані в руках Ґенради.

Такий внесок счинив бучу на конґресі. Самі члени Ґенеральної Ради всіма силами боролися проти надання їм більше повновластей. Просто смішно було дивитися, як лідери відпекувалися від того більного права, яке давали їм рядові робітники. Нарешті встав секретар юні залізничників Кремп і заявив, що коли конґрес надасть Ґенеральній Раді більше права, то залізничники відірвуться від Трейд-Юніон Конґресу. (Кремп сам є членом Ґенеральної Ради). Це поділало й конґрес не наділив Ґенради більшими правами. Отже Ґенеральна Рада й надалі немає права викликати ґенерального страйку.

НЕ ДАЛИ БРОМЛЕЮ ГОВОРИТИ.

До дійсної бучі на конґресі прийшло, коли Ґенеральна Рада поручила Бромлею поперти внесок про допомогу страйкуючим майнерам. Тому самому Бромлею, який у "звіті" про ґенеральний страйк накинувся на майнерів, заявивши, що ґенеральний страйк програно через те, що майнері не хотіли згодитися на знижку платні й на продовження дня й т. ин. Як тільки Бромлей почав говорити, майнерські делеґати счинили крик, заявляючи, що Ґенеральна Рада далі наносить образу майнерам, поручаючи Бромлею поперти внесок. Кілька разів пробував Бромлей говорити, але майнері не дали й голова мусів проголосити перерву.

Ню, голова Ґенради, який проводив конґресом, заявив, що викине майнерських делеґатів, якщо вони не піддадуться контролі, але це счинило ще більшу бучу. Майнері взагалі не дбали, бо бачили, що Трейд-Юніон Конґрес немає проводу, що він цего року зрікся навіть своїх скарборовських резолюцій про трейд-юнійну єдність. Вже на другий день конґресу майнері відтягнули були своїх делеґатів через брак проводу й центрального тіла в Трейд-Юніон Конґресі, але відтак лишилися.

Одиноко жвавим елементом на конґресі були делеґати руху меншости, внески яких збірали до півтора міліона голосів.

Цікаве становище на конґресі було лівих лідерів. Не говорячи вже про Бромлея, Гикс і Свейле завзято підтримували голову конґресу, коли він позбавляв слова майнерських делеґатів та руху меншости. Порсел сидів і мовчав. Не став в обороні тих, які уважали його своїм лідером. Дійсного-ж лідера лівого крила анґлійського трейд-юнійонго руху, Гарі Політа, не було на конґресі, він сидів в тюрмі.

КРІЗА ЛІДЕРСТВА В ТРЕЙД-ЮНІЙНОМУ РУСІ.

Анґлійска індустрія ще від 1921 року є в стані депресії. Через цілий час велике безробіття. Нині в Анґлії є 1,600,000 безробітних, не рахуючи один міліон страйкуючих майнерів.

І коли в такому положенню треба, щоб робітництво мало один цільний і сильний централізований провід, воно його тепер цілком позбавлено. Ґенеральна Рада сама себе позбавила проводу. Рядове робітництво не вірить вже Ґенраді. І хоч вона знову на конґресі перевибрана, то це тільки завдяки сильній реакційній машині в трейд-юнійних верхах. Останній Трейд-Юніон Конґрес показав, що він не є вже провідником робітництва в боротьбі за кусок хліба.

Зате серед трейд-юній хутко зростає революційний рух меншости. Коли Ґенрада чим раз поступає вправо, то серед робітництва помітно великий здвиг вліво. Прикладом може послужити хоч би й те, що комуністична партія від 1. травня до 1. вересня зросла членством вдвоє.

Правда, навіть той лівий рух меншости не має викристалізованого провідника. Анґлійське робітництво немає тепер сильного чоловіка, за яким воно пішло-б масово. Найпопулярніщим провідником є тепер А. Дж. Кук, секретар майнерської федерації, але він не є тим, що зєднав би цілий лівий рух меншости. Одним словом лідери лівого крила ще не викристалізувалися, але праві вже перестали бути лідерами. І таке положення в трейд-юніях дуже небезпечне.

Найкращою масовою ґазетою в Анґлії є тепер орґан руху меншости "Сондей Воркер", яка росходиться в 125 тисячах примірників.

Щоб зломити диктатуру (не демократію) анґлійського капіталу, одинокий вихід для робітників — обєднання всіх трейд-юній в одно могутнє тіло. До цего змагає рух меншости, але не так то легко зломити реакційну машину. Положення робітництва тяжке, індустріяльній крізі не видно кінця. Хоч Трейд-Юніон Конґрес був одним з найреакційніших, то поза ним рух меншости завзято працює враз з комуністичною партією. Робітництво програло ґенеральний страйк, але це була його перша проба, в якій воно почуло свою силу.

Свою промову Скат Нірінґ закінчив надією, що здвиг анґлійського робітництва вліво тепер піде скоршим темпом й що революційний рух меншости невдовзі стане рухом більшости.

ПРИСУТНІ УВАЖНО ВИСЛУХАЛИ ПРОМОВУ.

Присутні уважно вислухали промову Ската Нірінґа, перериваючи її час від часу бурливими оплесками. Воно й не дивно. Помимо того, що Скат Нірінґ є прекрасним промовцем, говорить дуже популярно, робить прекрасні і всім ясні заключення, він того вечера сказав про ґенеральний страйк і Трейд-Юніон Конґрес багато такого, про що не писалося ще в ґазетах.

Прийшли до Укр. Роб. Дому послухати Ската Нірінґа не тільки робітники, але й такі, що їм ця промова не дуже смакувала. Були й представники місцевих буржуазних ґазет. "Фрі Прес" вмістила з приводу промови Ската Нірінґа велику статтю на редакційній стороні. В статті жалує, що Скат Нірінґ з такою важною темою, головно з чисто анґлійською, яку деректно привіз з Анґлії, пішов між "громадян чужинецького походження".

Скат Нірінґ був в Вінніпеґу всего лише 24 години й поза Укр. Роб. Домом ніде більше не виступав. Відїхав він у вівторок, 28. вересня, рано, на захід.

СКАТ НІРІНҐ ПРО МАНДОЛІНОВУ ОРХЕСТРУ.

Говорячи про лекцію Ската Нірінґа, треба також згадати й про вінніпеґську мандолінову орхестру, яка виступила з кількома піснями перед розпочаттям лекції. Орхестра на вступі відограла "Інтернаціонал", пару оперових уривків та "Мері Пезант". З українських пісень відограла й відспівала "Щедрика", "На беріжку у ставка" і "Діточий Інтернаціонал" на закінчення.

Скат Нірінґ з замилуванням слухав гру, а по скінченню щиро дякував мандоліністкам. Після лекції він ще раз пригадав мандолінову орхестру й сказав: "Ця орхестра повинна бути вислана в об'їздку по цілих Злучених Державах".

Так відбувся вечір Ската Нірінґа в Укр. Роб. Домі в Вінніпеґу 27. вересня. Лишається тільки одного пожаліти, а це, що не було вчасно повідомлено про його приїзд, а тому й не зроблено відповідного приготування до цего цінного вечера.

ВІСТИ КОМПАРТІЇ КАНАДИ.

Пляни Ц.В.К на зиму.

Центральний Виконавчий Комітет нашо партії застановлявся на свому останньому засіданні над плянами праці всіх партійних частин в зимову пору. Особливу увагу звернено на потребу інтензивної освітної праці серед членства партії і аґітації та пропаґанди серед позапартійних робітників.

Щоб допомогти освітній праці серед членства, Ц.В.К. наміча́є встановити курс для підготовки інструкторів і відповідних партійних робітників, а також встановити місцеві освітні курси скрізь, де лише існують партійні групи. Окремому освітному комітетові припоручено виготовити подрібні пляни цих курсів.

Партійні орґанізатори.

Для скріплення і поширення орґанізаційної і аґітаційно-пропаґандової праці партії вирішено вислати в ріжні провінції партійних орґанізаторів і лекторів.

Тов. В. Моріярті має невдовзі виїхати для праці в Алберті. Тов. М. Спектор, редактор "Воркера", поїде на деякий час до Монтреалу, а пізніше до Нової Скошії. Під час його відсутности працю в редакції сповнятиме т. Т. Бак. Після повороту т. Спектора т. Бак виїде для орґанізаційної праці в західну Канаду. В Онтеріо працюватиме дістріктовий орґанізатор т. Смит, а також допомагатимуть товариші з головного офісу партії. В західну Канаду виїде також фінляндський орґанізатор. Український орґанізатор, т. В. Босович, продовжає свою працю вже від кількох місяців.

Український партійний орґанізатор.

Тов. Босович обїхав вже майже цілу провінцію Онтеріо, відвідав також Монтреал, і зараз перебуває в Су Ст. Мері. Звідтам він поїде до Порт Артур, Форт Вилям і далі на захід.

В своїй праці т. Босович допомагає також відділам наших братніх орґанізацій. Отже всі наші орґанізації повинні використовувати його присутність в своїх місцевостях, а також допомагати йому, щоб його праця принесла як найкращий успіх. Тов. Босович буде кооперувати з орґанізаторами наших братніх орґанізацій, що працюють в західних провінціях.

Як працює група в Колгорст, Алберта.

Партійна група в Колгорст, Алта., складається з самих українських товаришів. Це бувший відділ Української Секції К.П.К. Як в минулому, так і тепер, наші товариші в Колгорст провадять жваву працю, не зважаючи на умови, ані на це, чи їх є більше або менше в орґанізації. Число членів в орґанізації міняється, бо деяким членам доводиться часто, особливо літом, зміняти місце побуту, коли в копальні нема праці. Всі члени групи належать до юнії. Точність у них взірцева. Звіти посилають регулярно і завжди ці звіти виявляють дуже вдоволяючу активність наших товаришів. Ось коротенький витяг з останнього звіту за серпень.

Літом було прикро. Деякі товариші повиїздили були до праці в инші місцевости. Зараз ці товариші повертають назад. Копальня не працює ще стало і заробітки мізерні. Але ми робимо, що можемо.

Поки відновиться освітня праця, доводиться займатися головно допомогою пекучим робітничим справам. Не було тут робітничого кандидата під час виборів, то ми зібрали бодай десять доларів на фонд виборчої кампанії для т. Лейкмана в Едмонтоні. Допомагаємо страйкуючим майнерам у Великій Британії і своїм таки близьким товаришам в Едмонтоні. Попередно ми вирішили в нашій майнерській юнії оподаткувати кожного члена по одному доларові місячно на допомогу страйкуючим майнерам у Великій Британії, а тепер знову вирішилисьмо оподаткувати себе по доларові місячно на допомогу едмонтонським страйкерам. Будемо складати цю допомогу, поки ці страйки не покінчаться. Крім того збіраємо жертви на допомогу страйкерам в Пасейк, в Злучених Державах.

Вже скоро, закінчує тов. секретар, візьмемося за иншу працю, що звичайно починається у нас в осени. Тимчасом робимо це, на що позволяють умовини.

Форт Френсес, Онт.

В Форт Френсес маємо одну із кращих українських партійних груп. Має вона чотирнайцять членів. Чотирох членів належать до юнії. В орґанізації втримують точність і дисціпліну. Пильно дбають про добрий характер і коректне поступовання кожного свого члена. Коли не певні, як поступити в одній чи другій справі, зараз вдаються до Головного Українського Аґітпропкому за вияснениям і порадою.

Приїхав товариш з другої місцевости з занедбаними вкладками і без переступної картки, не приняли до своєї орґанізації, поки не дістали всіх інформацій про нього та потрібної переступної картки. Приїхав член братньої Партії зі Злуч. Держав, та такий, що любить чарку, сказали йому, що в нашій партії піятика не дозволена. Дали йому до вибору — партію або чарку. Втратили проспективного члена, який не згодився на таку дисціпліну, але зберегли свою групу від евентуальних клопотів і сорому. І т. д. Тому праця у них провадиться гарно.

Товариші провадять освітну працю, розповсюднюють українську і анґлійську робітничу пресу та літературу. В останньому часі взялися самотужки вчитися на промовців. Допомагають всім пекучим справам. Звіти посилають реґулярно. Така праця приносить успіх і не викликає лишніх дрібних клопотів.

Монтреал, Кве.

В Монтреалі існує ще український відділ партії, якого реорґанізація не торкнулася. Останній звіт прислано з піврічних зборів, що відбулися в липні.

Відділ нараховує 27 членів і членкинь, що виповнили свої вкладки до часу зборів, а 6 членів з залеглими вкладками. З того числа тільки 5 членів є членами юній.

На зборах піддано гострій критиці стан орґанізації і занедбання праці її членством. Інструктор, т. Кривенчук, даючи свій звіт, вказав на головні причини млявости партійної роботи і хиби, від яких вона терпіла. Він гостро осудив недбайливість і неповажне відношення членства, а навіть декотрих відповідальних урядників відділу, до своїх обовязків. Як на приклади такого відношення, він вказав на брак зацікавлення партійною школою. Наука була цікава, керовник школи являвся завжди акуратно на виклади, але мало хто з членів користав зі школи. Занедбано також стінну ґазету, яку припинено на деякий час, бо не мала вона підтримки членства. Заповняли її матеріялом двох чи трьох товаришів. Масові мітінґи не мали таких успіхів, яких можна було надіятися, через байдужне відношення самих товаришів. Це все мало непобажаний вплив і на відділ Л.К.М., який також підупав. До того ще й були обєктивні несприятні умови, які власне вимагали як найбільшого напруження сил і одностайности в праці, чого у відділі не було. Свій звіт закінчив інструктор заявою, що виявляє всі ці хиби для того, щоб їх направити і попровадити працю в майбутньому краще й успішніше. Допомогти може систематизація праці, пильна увага на ідейну, освітню працю партійних членів, присвячення уваги відділові Л.К.М. і иншим нашим орґанізаціям.

Тов. Качмар, орґанізатор, згоджується з звітом інструктора, що праця у відділі за останніх шість місяців не йшла так, як повинна-б була йти. Він дав загальний огляд тої праці і закликав до енерґійних заходів, щоб відділ поставити на належній висоті його завдань.

Тов. Вараниця, протоколярний секретар, теж торкається виявлених хиб і звертає особливу увагу на занедбання відділів братніх орґанізацій, в яких партійні члени повинні служити своїм проводом. Активність відділу в цифрах, за шість місяців, він виказує як слідує: 11 адміністраційних зборів, 11 спеціяльних зборів, 3 свята, 5 масових мітінґів, 2 пікніки, 3 вечері партійної школи і 1 індустріяльний доклад.

Тов. Лучка, фінансовий секретар, подав слідуючий рахунок за шість місяців: $226.07 загального приходу; $185.63 загального росходу; в касі залишається $41.19. З переносу з минулого року $19.09. Всего в касі $60.28.

Після обширної дискусії товариші вирішили докласти всіх старань, щоб працю у відділі поправити. Вирішено, щоб товариші на далі брали широку участь в загально-партійних кампаніях. Голові доручено записувати собі окремо постанови зборів, щоб таким чином спонукувати товаришів до виконування їхніх обовязків. Вирішено асиґнувати частину грошей з каси на поповнення бібліотеки відділу новими книжками. Зарядові відділу і освітному комітетові доручається подбати про виконання цих постанов. На місце двох старих членів заряду, які зрезиґнували, вибрано нових товаришів: Ярошевського і Бузька. Прочі члени заряду зосталися ті самі, що були до тепер.

Аґітпропком надіється, що членство монтреальського відділу візьметься щиро до праці і в скорому часі вирівняє свої занедбання та попровадить свою роботу так, щоб слідуючий звіт виявив вдоволяючі успіхи і досягнення.

Звіти инших українських груп і місцевих аґітпропкомів будуть поміщувані в дальших "Вістях Компартії Канади".

М. Попович,
секретар Головного Укр. Аґітпропкому К.П.К.

Торонто, 28. вересня 1926.

ЯК БИ Я БУВ БУРЖУАЗНИМ ДИПЛЬОМАТОМ.

(Малий фейлетон.)

Перше застереження: ніколи я дипльоматом не буду. Хисту такого дипльоматичного нема. Це-ж так: дивитись у вічі людині, брехати й знати, що вона знає, що ти брешеш. І не тільки це, але й знати, що вона знає, що ти знаєш, що ти брешеш... Важка й невдячна праця, особливих здібностей вимагає!

Друге: ніколи мене на буржуазного дипльомата не призначать — треба-ж у буржуазній країні жити.

А проте, в теорії, коли-б все таки я був дипльоматом, я-б отаке зробив...

Тільки раніш дозвольте приклада з історії навести.

Бірк, колишній естонський міністер закордонних справ, а потім посол в С.Р.С.Р., посварився з своїм урядом. Бо уряд не погодився з його лінією, чи він з лінією уряду розійшовся... І залишився Бірк в СРСР, не схотів повертатись до дому.

Тоді естонський уряд конфіскував усе майно Біркове, що залишилось в Ревелю. Помстився уряд!

Так от, коли-б я був буржуазним дипльоматом та призначили-б мене послом до СРСР, я-б отаке зробив:

Прощаючись з жінкою (це знову теоретичні розмови, бо ніякої жінки в мене нема), сказав би:

— Речі всі склала?

— Та все, що тобі потрібне в дорозі, поклала — відповіла-б жінка.

— Ні... — хитро посміхнувся-б я: — не про такі речі говорю. Всі наші речі поховала?

— І вивіз би із своєї країни з собою всеньке майно, яке в мене є (знову теорія: ніякого-бо майна в мене нема, крім футляру від друкарської машини; а машинку хтось позичив): і всякі фраки з циліндрами, і меблі з килимами (дипльомати дуже люблять килими купувати), і навіть старенький примус, що вже не робить, вивіз би. Оглянув би потім спустошілу кватирю, аж під ліжком стара пантофля лежить.

— Гей, жінко!, — гукнув би — чи здуріла? Хочеш, щоб естонський уряд наше майно сконфіскував?

І стару пантофлю забрав би з собою.

Тоді й конфіскуйте!

Панове дипльомати! Зверніть увагу!

Кость Котко.

"СНЕП ШАТС".

"НА ВІДПОЧИНОК".

Старенький робітник, завзятий консерват.

Підчас кожних виборів він все голосував за лібералами, або консерватами.

Останніх домініяльних виборів він піддержував лібералів, бо вони, після його думки, "отворили багато роботів, коли були при владі".

Молоді шапові хлопці переконували старого, аби віддав свій голос на робітничого кандидата, але трудно було.

— Коли послом вийде робітничий кандидат, то не буде роботи, — говорив старий.

— Та чому?

— Бо робітник не має грошей.

— Але-ж це не має нічого спільного!

— Вибрати багачів до парляменту, вони мають гроші, то дадуть нам роботу. Виберемо робітників, то багачі не дадуть грошей на роботи.

Старого не можна було ніяким способом переконати. Він знав лише те, що як виберуть робітничих послів, то "не буде роботів", а як виберуть багачів, "то буде багато роботів".

Він не хотів більше нічого, лише досить роботи.

Самий працював вже через шістьдесять років, з того останніх десять років на одному місці.

Близько вісімдесять років має старий.

Руки зморщені, очі запалися, губи тряслися, на бороді засох кількалітний "чувін-тобеко".

А він все ще хотів більше роботи.

— Ви вже давно повинні побирати пенсію, — говорили йому хлопці.

— Як-би так робітничий уряд, то ви-б сиділи вже собі дома та бавилися зі своїми внуками. А сьогодня ви ще мусите працювати, бо діти ваші не в силі дати вам одержання. Наш робітничий кандидат стоїть за цим, щоб увести закон про пенсію для старих. І ви, більше як хто инший, повинні голосувати на робітничого кандидата!

— Я не хочу нічого даром. Я роблю.

Так проминули вибори, старий голосував на ліберального кандидата.

Якийсь час по виборах наставник шапи приніс старому квіток, на якім було написано: "Ваша услуга більше не пожадана для цеї компанії".

Компанія мала більше робітників, як їй було потрібно під той час і разом зі старцем пішло багато инших старців. Компанія оставила собі молодих, здорових робітників, а старців відослала **"на відпочинок"!**

Драпака.

В протягу 11 місяців другого року пляну Доса Німеччина заплатила аліянтам 1,010,075,499 золотих марок. Ціла сума, яку Німеччина має заплатити в протягу року є 1,220,000,000 марок. З заплачених грошей Франція дістала львину часть, бо 487,000,000 марок, Велика Британія 200,000,000 марок, а Бельгія 103,000,000 марок.